

**НИЖНЬОСИРОВАТСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ТРИДЦЯТЬ ДЕВ'ЯТА СЕСІЯ
ВОСЬМЕ СКЛИКАННЯ**

РІШЕННЯ

від 28 серпня 2026 року
село Нижня Сироватка

**Про затвердження Положення
про порядок встановлення
меморіальних дошок та
пам'ятних знаків на території
Нижньосироватської сільської
ради**

Відповідно до статей 25, 26, 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Закону України «Про охорону культурної спадщини» Закону України «Про культуру», постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2004 р. №1181 «Деякі питання спорудження (створення пам'ятників і монументів)», наказу державного комітету України з будівництва та архітектури, Міністерства культури і мистецтв України від 30.11.2004 р. № 231/806 «Про затвердження Порядку спорудження (створення) пам'ятників і монументів», з метою упорядкування процедури увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території громади, формування та збереження її історико-культурного середовища Нижньосироватська сільська рада **вирішила:**

1. Затвердити Положення про порядок встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території Нижньосироватської сільської ради, що додається.

2. Рішення дев'ятої (позачергової) сесії сьомого скликання від 25.09.2017 року «Про затвердження положення про Порядок встановлення пам'ятних знаків, меморіальних та пам'ятних та інформаційних дошок на території Нижньосироватської сільської ради» вважати таким, що втратило чинність.

3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію сільської ради з питань земельних відносин та охорони навколишнього середовища, містобудування та будівництва.

Секретар сільської ради

Ірина СУМЧЕНКО

Додаток
до рішення 39 сесії 8 скликання
Нижньосироватської сільської ради
«Про затвердження Положення про
порядок встановлення меморіальних
дошок та пам'ятних знаків на території
Нижньосироватської сільської ради»
від 28.08.2026 року

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок встановлення
меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території
Нижньосироватської сільської ради

Встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків, у тому числі, тимчасових (банерів на Алеях Пам'яті, Алеях Слави, тощо) є однією з форм увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території Нижньосироватської сільської ради.

Меморіальні дошки та пам'ятні знаки, встановлюються на фасадах, інтер'єрах будівель, споруд, на земельних ділянках комунальної власності Нижньосироватської сільської ради і на закритих територіях, пов'язаних із історичними подіями, життям і діяльністю видатних громадян.

Розділ I. Загальні положення

1.1. Положення про порядок встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території Нижньосироватської сільської ради (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини», «Про культуру», постанови Кабінету Міністрів України від 08.09.2004 р. № 1181 «Деякі питання спорудження (створення пам'ятників і монументів)», наказу державного комітету України з будівництва та архітектури, Міністерства культури і мистецтв України від 30.11.2004 р. №231/806 «Про затвердження Порядку спорудження (створення) пам'ятників і монументів», з метою увічнення пам'яті видатних осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території громади, формування та збереження її історико-культурного середовища, інформування гостей та мешканців про історію Нижньосироватської територіальної громади.

1.2. Положення визначає:

- критерії, що є підставами для ухвалення рішень про відзначення визначних подій, а також увічнення пам'яті осіб, досягнення і внесок яких у сфері їх діяльності принесли довготривалу користь територіальній громаді Нижньосироватської сільської ради та Україні;
- порядок розгляду та вирішення питань про установку меморіальних дошок та пам'ятних знаків, у тому числі, тимчасових;
- правила установки меморіальних дошок та пам'ятних знаків;

- порядок обліку меморіальних дошок та пам'ятних знаків, і відповідальність за їх стан та збереження;
- порядок демонтажу пам'ятних знаків та меморіальних дошок.

1.3. Основні поняття, що використовуються в Положенні:

Пам'ятний знак – стела, обеліск, колонна, пам'ятний камінь, банер (тимчасовий), тощо, що встановлюються на території громади, з метою вшанування визначних подій в історії громади та пам'яті діячів місцевого значення.

Меморіальна дошка – пам'ятний знак у вигляді плити з довговічного матеріалу: каменю (мармуру, граніту) чи металевого сплаву (бронза, чавун, алюміній та інше), встановлений на нерухомих історико-культурних об'єктах чи пам'ятних місцях, із текстом, що розкриває зв'язок історико-культурного об'єкта з історичними подіями чи видатними діячами.

Меморіальні дошки і пам'ятні знаки виготовляються фахівцями за погодженим проектом.

1.4. Вимоги цього Положення є обов'язковими для всіх підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, місцевих осередків політичних партій, творчих спілок, громадських об'єднань, трудових колективів та ініціативних груп, інших фізичних та юридичних осіб.

II. Підстави для прийняття рішень

про встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків

2.1. Підставою для встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дошок є:

- загальнозначущі події в історії сіл, які увійшли при об'єднанні або особистий внесок видатної особистості в певну сферу діяльності, які сприяли довготривалій користі державі та Нижньосиригатській територіальній громаді;
- наявність офіційно визнаних досягнень особи в державній, громадській, політичній, військовій, виробничій і господарській діяльності, в науці, техніці, літературі, мистецтві, культурі, спорті тощо;
- підтвердження історико-архівними і нагородними документами заслуг особи перед громадою і Україною;
- наявність архівних матеріалів або наукових досліджень, що вказують на зв'язок між визначною історичною подією, життям і діяльністю видатної особи та адресою встановлення пам'ятного знаку або меморіальної дошки;

2.2. У випадку увічнення пам'яті шляхом встановлення банерів на Алеях Пам'яті, Алеях Слави підлягають особи, які народилися, проживали, навчалися, працювали у населених пунктах Нижньосиригатської територіальної громади та загинули, захищаючи незалежність та територіальну цілісність України у період збройної агресії російської федерації або померли у період проходження військової служби внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих при виконанні обов'язків військової служби, захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, та які брали участь у відсічі і стримуванні збройної агресії.

2.3. Увічненню на меморіальних дошках та пам'ятних знаках підлягає пам'ять про осіб, що загинули (померли).

III. Порядок розгляду і реалізації клопотань

3.1 Клопотання про встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків подається на ім'я сільського голови, або особи, яка його замінює. У клопотанні необхідно обґрунтувати доцільність встановлення пам'ятного знаку, меморіальної дошки, запропонувати місце розташування, зазначити, за рахунок яких коштів буде здійснюватися фінансування виготовлення і встановлення та надати пропозиції щодо подальшого балансового обліку об'єкту. До клопотання також додається біографічна або історична довідка про людину чи знаменну подію, на честь якої встановлюється пам'ятний знак, меморіальна дошка з обов'язковим посиланням на історичні, архівні документи чи інші джерела інформації, ескізний проект пам'ятного знаку, лист-погодження місцевого органу охорони культурної спадщини, якщо будівля, на якій має бути розміщено меморіальну дошку віднесена до категорії об'єктів культурної спадщини.

3.2. Написи на пам'ятних знаках, меморіальних дошках подаються українською мовою в простій, стислій формі без скорочень. Написи на меморіальних дошках, пов'язаних з діячами інших національних культур, можуть також дублюватися мовою народу, до якого належить особа, пам'ять якої увічніюється.

3.3. Клопотання про встановлення дошок та пам'ятних знаків надходять від підприємств і організацій всіх форм власності та підпорядкування, громадських організацій, юридичних і фізичних осіб, ініціативних груп з числа громадян громади чисельністю не менше 250 осіб на ім'я сільського голови, а в разі його відсутності – особи, що його замінює.

3.4. Сільський голова, або особа, що його замінює, направляє клопотання на розгляд Комісії з розгляду питань встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків на території Нижньосиrowsатської сільської ради (далі Комісія).

3.5. Кількісний і персональний склад Комісії затверджується рішенням виконавчого комітету Нижньосиrowsатської сільської ради.

3.6. Клопотання родичів та інших фізичних осіб Комісією розглядається лише у випадках встановлення меморіальних дошок та пам'ятних знаків, у тому числі, тимчасових (банерів на Алеї Пам'яті, Алеях Слави) загиблим (померлим) мешканцям громади у боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

3.7. Перелік документів, що подаються на розгляд Комісії:

- клопотання;
- історична або біографічна довідка;
- копії архівних, нагородних документів, що підтверджують достовірність і значущість події або заслуги особи, пам'ять про яку увічніюється;
- пропозиції щодо ескізу пам'ятного знаку, меморіальної дошки (текстова або з барельєфом) і тексту напису;
- довідка з вказівкою періоду проживання особи, на честь якої встановлюється меморіальна дошка;
- письмове зобов'язання організації, яка порушує клопотання про фінансування робіт по художньо-архітектурному проектуванню, виготовленню,

встановленню і технічному забезпеченню урочистого відкриття меморіальної дошки;

- лист-погодження органу охорони культурної спадщини, якщо будівля занесена до реєстру пам'яток архітектури, чи пам'ятний знак встановлюється в охоронній зоні;

- лист-згода власника (балансоутримувача) будівлі, на якій має бути розміщено меморіальну дошку, якщо будівля не є об'єктом комунальної власності сільської ради;

- згода членів сім'ї особи, пам'ять про яку увічніюється, якщо є можливість отримання такої згоди.

3.8. На засіданнях Комісії за запрошенням голови Комісії можуть бути присутніми представники громадськості, засобів масової інформації, депутати сільської ради, фахівці.

Засідання Комісії проводяться по мірі надходження заяв.

Засідання Комісії вважається правочинним, якщо на ньому присутні не менше половини членів Комісії. Засідання Комісії протоколюється.

Голова комісії керує роботою Комісії, головує на засіданнях та підписує протокол засідання.

3.9. За результатами розгляду клопотань Комісія може прийняти такі рішення:

- підтримати клопотання і рекомендувати виконавчому комітету Нижньосиrowsатської сільської ради прийняти рішення про надання дозволу на встановлення пам'ятного знака, меморіальної дошки, звернутися з пропозицією доручити відповідним виконавчим органам сільської ради здійснення контролю і надання консультативно-методичної допомоги в організації художньо-архітектурного проектування, виготовлення, встановлення і технічного забезпечення урочистого відкриття меморіальної дошки за рахунок коштів організації, яка порушила клопотання;

- перенести розгляд клопотання на термін, визначений Комісією, у зв'язку з необхідністю отримання додаткових відомостей і документів або з інших причин, встановлених Комісією;

- рекомендувати організації, яка порушила клопотання, вшанувати пам'ять про подію або особу в іншій формі (у формі скульптурного портрета, бюста, тематичної композиції в інтер'єрі будівлі або на закритій території);

- мотивовано відхилити клопотання.

3.10. Рішення приймається більшістю голосів членів Комісії, які присутні на засіданні, відкритим голосуванням і відображається в протоколі.

3.11. Після затвердження протоколу засідання Комісії письмові повідомлення про рішення Комісії направляються організаціям, які порушили клопотання.

3.12. Ескіз та місце встановлення пам'ятного знаку, меморіальної дошки повинні бути погоджені відділом земельних відносин, благоустрою, містобудування та архітектури Нижньосиrowsатської сільської ради.

3.13. Комісія має право також ініціювати та рекомендувати встановлення меморіальних дошок та інших пам'ятних знаків із увічнення пам'яті видатних

осіб і вшанування визначних історичних подій, що відбулися на території громади, за рахунок коштів сільського бюджету в рамках відповідних цільових програм.

3.14. На підставі пропозицій Комісії виконавчий комітет Нижньосиригатської сільської ради приймає остаточне рішення про встановлення пам'ятного знаку чи меморіальної дошки.

3.15. Проекти рішень Нижньосиригатської сільської ради щодо встановлення пам'ятних знаків чи меморіальної дошки готує відділ земельних відносин, благоустрою, містобудування та архітектури Нижньосиригатської сільської ради.

3.16. Після прийняття відповідного рішення виконавчим комітетом Нижньосиригатської сільської ради ініціатор зобов'язаний виконати наступні вимоги:

- узгодити ескіз (проект) пам'ятного знаку, меморіальної дошки у відділі освіти, культури, молоді, спорту та туризму Нижньосиригатської сільської ради;

- визначити та узгодити з відділом земельних відносин, благоустрою, містобудування та архітектури Нижньосиригатської сільської ради та відділом освіти, культури, молоді, спорту та туризму Нижньосиригатської сільської ради безпосереднє місце встановлення пам'ятного знаку, меморіальної дошки, а у випадку розміщення дошки на пам'ятці культурної спадщини – додатково з органом охорони культурної спадщини;

- у разі потреби здійснити заходи з приведення у належний стан фасаду будівлі, прилеглої території, де має бути встановлено пам'ятний знак, меморіальну дошку;

- здійснити заходи щодо передачі пам'ятного знаку, меморіальної дошки до комунальної власності – в разі якщо дошку встановлено на будівлі або земельній ділянці, що належить до комунальної власності сільської ради, або передати на баланс власника (балансоутримувача) будівлі, якщо будівля або земельна ділянка не є об'єктом комунальної власності.

3.17. Комісія також може прийняти рекомендації щодо збереження або демонтажу самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних дошок згідно зі встановленою процедурою. В разі позитивного рішення Комісії про збереження пам'ятних знаків, меморіальних дошок відділ земельних відносин, благоустрою, містобудування та архітектури Нижньосиригатської сільської ради готує відповідний проект рішення виконавчого комітету Нижньосиригатської сільської ради про дозвіл на збереження пам'ятних знаків, меморіальних дошок. В разі негативного рішення Комісії – про демонтаж самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних дошок.

3.18. Клопотання про встановлення банерів на Алеях Пам'яті, Алеях Слави подається на ім'я сільського голови, або особи, що його заміняє. У клопотанні необхідно обґрунтувати доцільність встановлення пам'ятного знаку, запропонувати місце встановлення в одному з і старостатів або адміністративному центрі громади. До клопотання також додається коротка

біографічна довідка про загиблого/померлого Захисника/Захисниці, на честь яких встановлюється тимчасовий пам'ятний знак.

3.19. Написи на банерах подаються українською мовою у простій, стислій формі без скорочень за встановленою формою.

3.20. Клопотання про встановлення банерів подаються родичами та іншими фізичними особами з таким переліком документів:

- письмове клопотання;
- коротка біографічна довідка;
- копія документів, які підтверджують факт загибелі Захисника/Захисниці під час захисту незалежності та територіальної цілісності України у період збройної агресії російської федерації або смерті у період проходження військової служби внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих при виконанні обов'язків військової служби, захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, та які брали участь у відсічі і стримування збройної агресії;

- копія свідоцтва про смерть;
- фото Захисника/Захисниці (можливий електронний варіант).

3.21. Після опрацювання поданих документів відповідальними виконавцями сільської ради за рахунок коштів місцевого бюджету проводиться встановлення банерів на Алеях Пам'яті, Алеях Слави та надходить повідомлення заявникам про участь у їхньому урочистому відкритті.

3.22. У випадках надання не повного пакету документів заявникові надається відповідь про:

- перенесення розгляду клопотання у зв'язку з необхідністю отримання додаткових відомостей і документів;
- мотивоване відхилення клопотання.

IV. Правила встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дошок

4.1. Меморіальні дошки та пам'ятні знаки встановлюються не раніше ніж через 1 рік після історичної події або смерті особи, пам'ять про яку увічнюється.

Обмеження щодо термінів встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дошок не поширюються на загиблих (померлих) мешканців громади у боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та осіб, удостоєних звання «Герой України», «Почесний громадянин Сумського району», «Почесний громадянин Нижньосироватської територіальної громади», «За особливі заслуги перед громадою».

4.2. В межах населеного пункту може бути встановлена тільки одна меморіальна дошка або пам'ятний знак – за місцем роботи або проживання особи, або на місці, пов'язаному з відповідною історичною подією.

4.3. Якщо пам'ять особи вже вшановано в інших формах (присвоєно ім'я особи установі, названо на його честь вулицю, сквер, встановлено пам'ятник, бюст), меморіальні дошки не встановлюються, за винятком історичних подій.

4.4. У разі встановлення меморіальних дошок у населених пунктах Нижньосироватської сільської ради різними мовами, перший напис повинен бути державною мовою.

4.5. Розмір меморіальних дошок визначається обсягом інформації, що на них розміщується, наявністю портретного зображення, декоративних елементів і повинен бути сумірний будівлі або споруді, на якій встановлюється, але не більше 50 x 100 см.

V. Порядок збереження пам'ятних знаків та меморіальних дошок

5.1. Після встановлення пам'ятний знак, меморіальна дошка є невід'ємним художньо-архітектурним елементом будівлі, території.

5.2. Організації, на балансі яких знаходяться пам'ятні знаки, меморіальні дошки, забезпечують їх збереження в належному естетичному вигляді за рахунок власних коштів.

5.3. Реставрація або відновлення пам'ятного знака, меморіальної дошки здійснюється балансоутримувачем за погодженням з відділом земельних відносин, благоустрою, містобудування та архітектури Нижньосиригатської сільської ради та відділом освіти, культури, молоді, спорту та туризму.

5.4. Контроль за збереженням пам'ятних знаків, меморіальних дошок здійснюють балансоутримувачі відповідних об'єктів.

VI. Порядок обліку пам'ятних знаків та меморіальних дошок

6.1. Облік та інвентаризацію пам'ятних знаків, меморіальних дошок здійснює відділ освіти, культури, молоді, спорту та туризму Нижньосиригатської сільської ради шляхом формування реєстру пам'ятних знаків та меморіальних дошок (далі – Реєстр).

6.2. Всі пам'ятні знаки, меморіальні дошки, встановлені на території Нижньосиригатської сільської ради, в тому числі встановлені на будівлях, які не належать до комунальної власності, мають бути внесені до Реєстру.

6.3. Реєстр має містити:

- копію рішення про надання дозволу на встановлення пам'ятного знака чи меморіальної дошки.

Секретар сільської ради

Ірина СУМЧЕНКО